



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/64/64/97

SOLIDARNI ZE STOCZNIĄ GDAŃSKĄ?

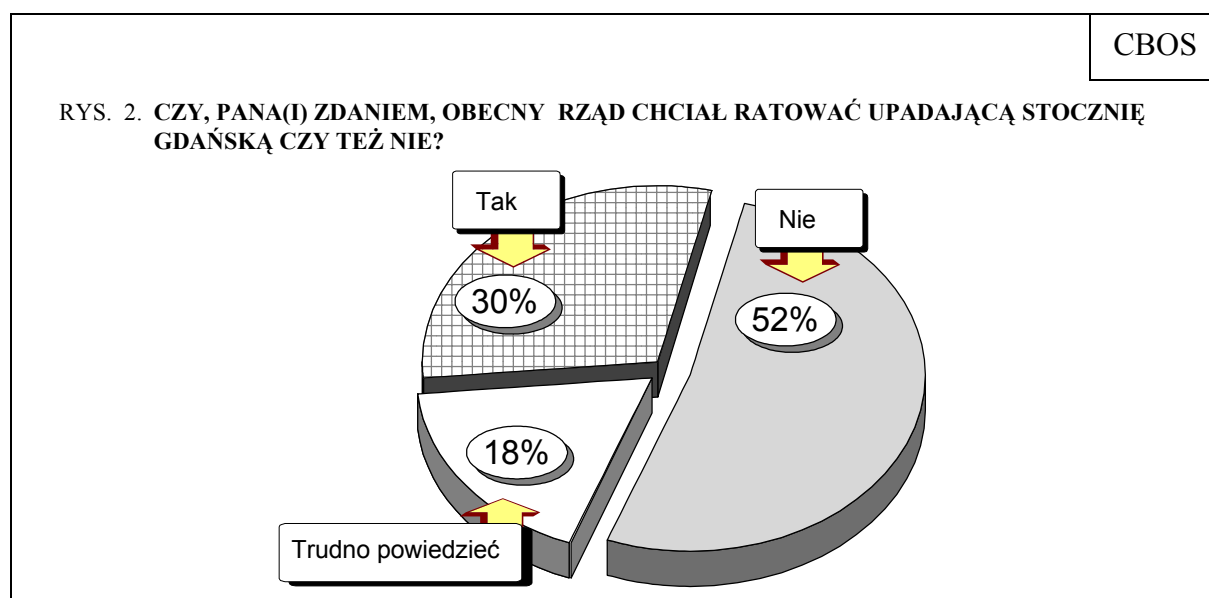
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W kwietniowym sondażu¹ powróciliśmy do sprawy Stoczni Gdańskiej i społecznych odczuć związanych z jej upadłością oraz zwolnieniem całej załogi. Respondentów zapytaliśmy o to, czy w ich przekonaniu rząd rzeczywiście chciał ratować bankrutującą stocznię, czy też po cichu akceptował jej upadek.

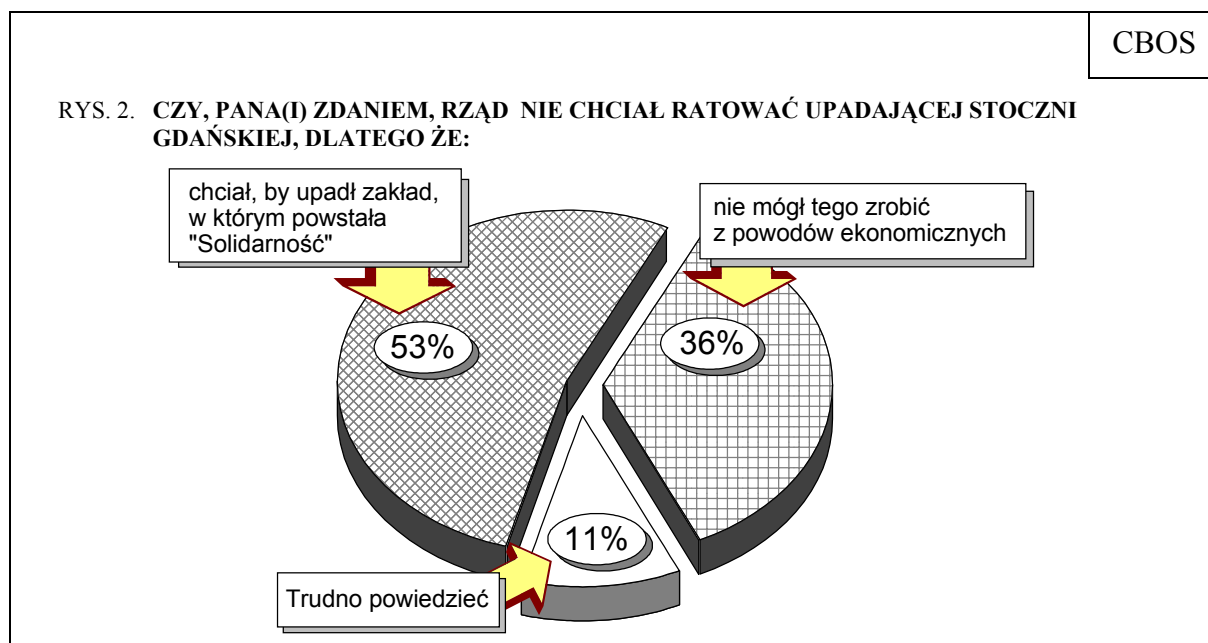
Ponad połowa Polaków ocenia, że intencją rządu nie było tak naprawdę ratowanie upadającej Stoczni Gdańskiej, jedynie niespełna jedna trzecia ufa deklaracjom przedstawicieli rządu w tej sprawie.



¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (83) zrealizowano w dniach 11-15 kwietnia '97 na 1201-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wśród osób negatywnie oceniających politykę rządu w tym zakresie przeważają ci, którzy sądzą, że powodem jego bierności były przede wszystkim względy natury politycznej. Zdaniem tej grupy badanych chodziło o polityczną zemstę i zamiar doprowadzenia do upadku przedsiębiorstwa będącego kolebką „Solidarności” - ponad połowa osób krytycznie oceniających intencje rządu przychyliła się zatem do opinii głoszonych przez działaczy tego związku zawodowego. Ponad jedna trzecia sceptyków nie przypisuje jednak działaniom rządu żadnego podtekstu politycznego i tłumaczy fakt braku skutecznej interwencji w sprawie Stoczni Gdańskiej wyłącznie względami natury ekonomicznej.

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE TWIERDZĄ, ŻE RZĄD NIE CHCIAŁ RATOWAĆ STOCZNI GDAŃSKIEJ (N=622)



Oceny intencji rządu najsilniej różnicują poglądy polityczne oraz sympatie dla poszczególnych ugrupowań. Respondenci deklarujący przekonania prawicowe w zdecydowanej większości (79%) zgadzają się z opinią, że rząd zaniechał działań mogących uratować stocznię, a także skłonni są przypisywać mu intencję celowego doprowadzenia do upadku tego przedsiębiorstwa. Z kolei poglądy lewicowe zdecydowanie sprzyjają ocenom, że rząd chciał ratować stocznię (57%).

Wśród elektoratów partyjnych oceny poczynań i intencji rządu najbardziej różnią, co zrozumiałe, zwolenników AWS i SLD. Stanowisko rządu w sprawie stoczni i jego działania w tym względzie negatywnie oceniają przede wszystkim sympatycy AWS - prawie dwie trzecie potencjalnych wyborców tego ugrupowania uważa, że rząd celowo dopuścił do upadku zakładu, w którym powstała „Solidarność”. Pogląd taki przeważa także wśród zwolenników ROP - podziela go niemal połowa elektoratu tej partii.

Z kolei do tych, którzy przypisują obecnemu rządowi intencje ratowania stoczni, zaliczają się przede wszystkim zwolennicy SLD, ale także znaczna część wyborców Unii Pracy.

Teza, że rząd nie udzielał stoczni pomocy z powodów ekonomicznych, ma najwięcej zwolenników w elektoracie Unii Wolności.

Tabela 1

w procentach

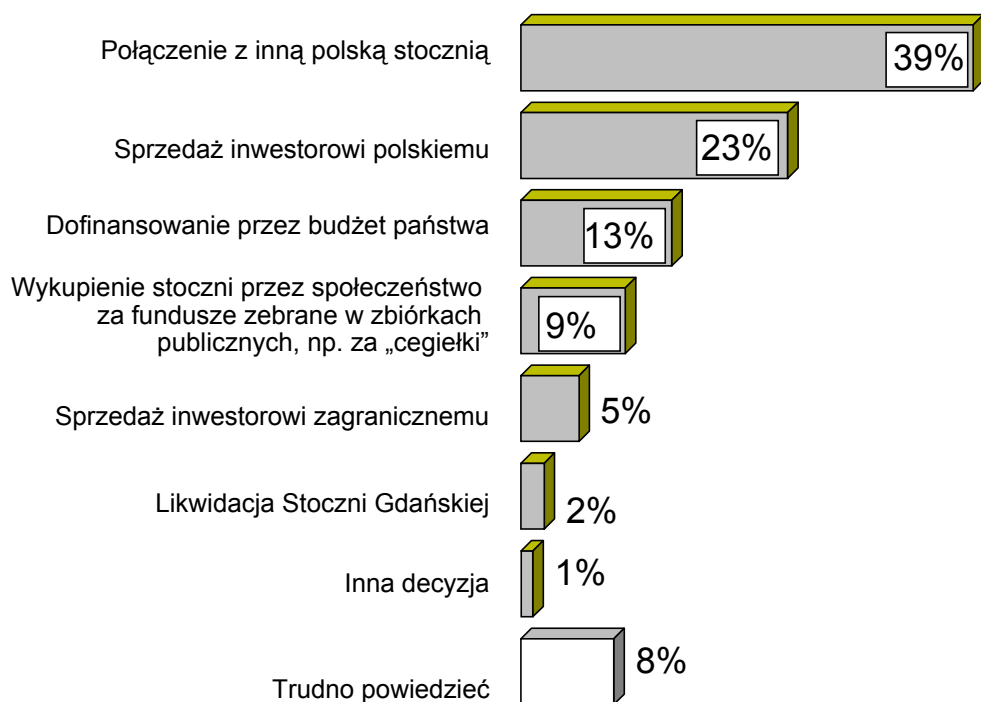
Osoby podzielające pogląd, że obecny rząd ² :	Elektoraty partii politycznych						
	SLD	UP	PSL	KPEiR	ROP	UW	AWS
- chciał ratować upadającą Stocznię Gdańską	62	59	40	39	21	16	9
- nie chciał ratować stoczni - chciał, by upadł zakład, w którym powstała „Solidarność”	4	15	17	30	48	31	61
- nie chciał ratować stoczni, ponieważ nie mógł tego zrobić z powodów ekonomicznych	15	14	27	16	9	38	16
Trudno powiedzieć ³	19	12	16	15	22	15	14

Zdaniem blisko dwóch piątych ankietowanych najkorzystniejszym całościowym rozwiązaniem sprawy Stoczni Gdańskiej byłoby połączenie jej z inną polską stocznia. Prawie jedna czwarta respondentów preferowałaby jej sprzedaż polskiemu inwestorowi. Co ósmy badany uważa, że najlepszym rozwiązaniem byłoby dofinansowanie przedsiębiorstwa z budżetu państwa.

² W celu ułatwienia prezentacji danych odpowiedzi osób przypisujących rządowi brak intencji ratowania stoczni i pytanych o powody takiego stanowiska rządu zostały przeprocentowane.

³ Do kategorii „trudno powiedzieć” włączono wskazania osób udzielających takiej odpowiedzi na pierwsze lub drugie pytanie.

RYS. 3. JAKA DECYZJA DOTYCZĄCA PRZYSZŁOŚCI STOCZNI GDAŃSKIEJ BYŁABY, PANA(I) ZDANIEM, NAJLEPSZA?

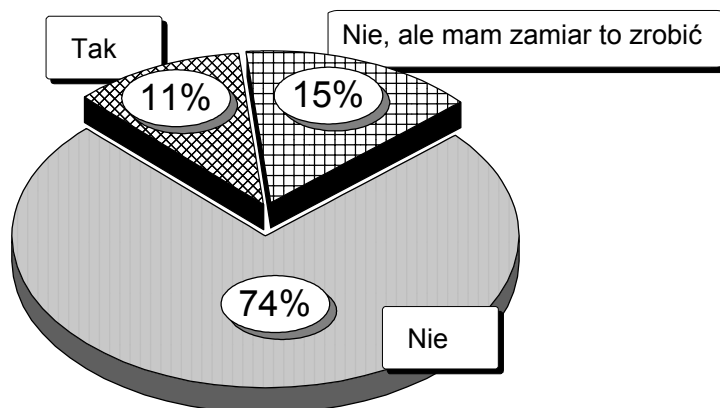


Można sądzić, że większości respondentów mało realna wydaje się perspektywa wykupu stoczni przez społeczeństwo za fundusze zebrane w zbiórkach publicznych. Takie rozwiązanie uważa za najlepsze tylko co jedenasty badany.

Najmniej atrakcyjnym rozwiązaniem problemu stoczni jest sprzedaż zakładu inwestorowi zagranicznemu - za taką decyzją opowiada się jedynie co dwudziesty ankietowany. Likwidację stoczni akceptuje zaledwie 2% respondentów.

Sprawa upadku Stoczni Gdańskiej, a zwłaszcza zwolnienia jej załogi wyzwoliła ludzką solidarność i wywołała sporą aktywność społeczną. Wielu ludzi darzących sentymentem to przedsiębiorstwo i mających wobec niego pewnego rodzaju dług wdzięczności zdecydowało się wesprzeć finansowo jego załogę. W zorganizowanych akcjach społecznych, takich jak sprzedaż „cegiełek”, wziął udział - według deklaracji - co dziewiąty Polak, prawie co siódmy ma zamiar przyłączyć się do tego rodzaju działań. Jeśli zatem wierzyć tym deklaracjom, w różnego typu przedsięwzięcia i publiczne zbiórki pieniędzy gotowa jest się zaangażować jedna czwarta dorosłych Polaków.

RYS. 4. CZY PAN(I) OSOBIŚCIE WSPOMÓGL(OĞŁA) FINANSOWO STOCZNIĘ GDAŃSKĄ I JEJ PRACOWNIKÓW PRZEZ ZAKUP „CEGIEŁKI” LUB PRZEKAZUJĄC PIENIĄDZE W INNY SPOSÓB?



O skłonności do finansowego wsparcia stoczni decydują przede wszystkim poglądy polityczne oraz częstość praktyk religijnych. Prawie jedna czwarta (23%) badanych deklarujących przekonania prawicowe twierdzi, że przekazała pieniądze na rzecz ratowania stoczni, a niespełna jedna piąta (18%) zamierza to uczynić. W podobnym stopniu dotyczy to osób biorących udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (odpowiednio 21% i 22%). Chęć uczestniczenia w tego rodzaju akcji najrzadziej deklarują ludzie młodzi, a także mieszkańcy wsi.

Zakup cegiełek czy inne formy zbierania pieniędzy na rzecz stoczni spotkały się z największym odzewem sympatyków AWS. Ponad połowa zwolenników tego ugrupowania deklaruje, że przeznaczyła pewną kwotę na ratowanie stoczni bądź wsparcie jej załogi. Znacznie rzadziej deklaracje takie składali zwolennicy innych partii. Częściej niż potencjalni wyborcy pozostałych ugrupowań solidaryzowali się ze stoczną także sympatycy ROP (co piąty przeznaczył pieniądze na ten cel, a 17% deklaruje taki zamiar). Zdecydowana większość elektoratów pozostałych partii nie zamierza uczestniczyć w publicznych zbiórkach pieniędzy na rzecz stoczni, przy czym najbardziej negatywne stanowisko wobec tego rodzaju akcji zajmują wyborcy SLD (90% nie ma zamiaru brać w nich udziału).

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny rząd chciał ratować upadającą Stocznię Gdańską czy też nie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	52	18	1201
Płeć				
Meżczyźni	30	55	16	568
Kobiety	30	49	21	633
Wiek				
do 24 lat	29	54	17	167
25-34	31	53	16	213
35-44	28	54	18	242
45-54	28	54	18	237
55-64	35	46	19	152
65 lat i więcej	29	49	22	190
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	47	20	444
Miasto do 20 tys.	31	50	20	141
od 21 do 100 tys.	31	49	20	241
101-500 tys.	28	56	16	245
501 tys.i więcej mieszk.	18	68	14	130
Region				
Północny	35	52	13	124
Zachodni	28	53	19	135
Środkowozachodni	33	48	19	200
Środkowy	27	57	16	231
Wschodni	33	44	24	131
Południowo-wschodni	31	50	19	183
Południowo-zachodni	24	57	19	197
Wykształcenie				
Podstawowe	33	42	26	377
Zasadnicze zawodowe	30	57	13	328
Średnie	28	56	16	390
Wyższe	25	56	18	106
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	23	51	26	95
Prac.umysł.niż.szczębla	28	61	11	113
Pracownicy fiz.- umysł.	27	60	14	73
Robotnicy wykwalifikowani	22	65	13	140
Robotnicy niewykwalifik.	32	48	20	56
Rolnicy	47	41	13	65
Prywatni przedsiębiorcy	28	59	13	71
Bierni zawodowo				
Renciści	37	44	19	144
Emeryci	32	48	21	210
Uczniowie i studenci	17	58	25	63
Bezrobotni	32	44	25	101
Gospodynie domowe i inni	33	46	21	70
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	24	56	20	134
Sektor państwowy	30	55	15	141
Sektor prywatny	28	59	13	299
Spółdzielczość	15	70	15	24
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	32	49	19	264
201 - 325	32	51	17	224
326 - 449	23	61	16	210
450 - 599	26	62	12	173
Powyżej 599 zł	35	44	21	192
Ocena własnych war. mater.				
Złe	28	50	22	323
Średnie	27	56	17	545
Dobre	35	47	18	332
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	63	20	74
Raz w tygodniu	27	53	20	622
Kilka razy w miesiącu	37	48	15	160
Kilka razy w roku	31	53	16	235
W ogóle nie uczestniczy	38	43	20	106
Poglądy polityczne				
Lewica	57	29	14	242
Centrum	33	48	19	324
Prawica	13	79	8	347
Trudno powiedzieć	23	43	34	276

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd nie chciał ratować upadającej Stoczni Gdańskiej, dlatego że: 1 - chciał, by upadł zakład, w którym powstała "Solidarność"; 2 - nie mógł tego zrobić z powodów ekonomicznych

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	53	36	11	622
Płeć				
Mężczyźni	57	35	7	312
Kobiety	48	37	15	310
Wiek				
do 24 lat	31	54	15	90
25-34	41	49	9	113
35-44	57	34	8	129
45-54	56	33	12	128
55-64	63	22	15	70
65 lat i więcej	69	21	10	91
Miejsce zamieszkania				
Wieś	50	38	13	207
Miasto do 20 tys.	47	40	14	70
od 21 do 100 tys.	59	31	10	119
101-500 tys.	60	32	8	138
501 tys. i więcej mieszk.	45	44	12	88
Region				
Północny	55	34	11	64
Zachodni	44	44	12	72
Środkowozachodni	47	42	10	94
Środkowy	60	32	8	132
Wschodni	49	38	12	57
Południowo-wschodni	47	32	21	92
Południowo-zachodni	59	34	7	112
Wykształcenie				
Podstawowe	51	33	15	156
Zasadnicze zawodowe	56	32	12	188
Średnie	53	39	8	218
Wyższe	46	45	9	59
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	46	50	4	49
Prac. umysł. niż. szczebla	40	42	18	68
Pracownicy fiz. - umysł.	43	46	11	44
Robotnicy wykwalifikowani	62	24	13	91
Robotnicy niewykwalifik.	42	50	9	27
Rolnicy	54	43	2	26
Prywatni przedsiębiorcy	50	34	16	42
Bierni zawodowo				
Renciści	62	19	18	62
Emeryci	68	27	5	100
Uczniowie i studenci	27	57	17	37
Bezrobotni	53	40	7	44
Gospodynie domowe i inni	49	39	12	32
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	47	39	15	76
Sektor państwowy	59	33	7	77
Sektor prywatny	48	42	10	176
Spółdzielczość	33	10	57	16
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	58	33	9	128
201 - 325	53	36	11	113
326 - 449	47	41	12	127
450 - 599	56	35	9	107
Powyżej 599 zł	52	36	13	85
Ocena własnych war. mater.				
Złe	56	30	14	162
Średnie	53	37	10	303
Dobre	48	40	12	157
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	57	30	13	47
Raz w tygodniu	53	36	12	328
Kilka razy w miesiącu	54	32	14	76
Kilka razy w roku	54	39	7	124
W ogóle nie uczestniczy	43	41	16	45
Poglądy polityczne				
Lewica	27	62	11	70
Centrum	47	44	9	160
Prawica	66	26	7	275
Trudno powiedzieć	43	33	24	117

Tabela 3. Czy Pan(i) osobiście wspomógł(ogła) finansowo Stocznnię Gdańską i jej pracowników przez zakup "cegielełki" lub przekazujac pieniądze w inny sposób?

(%)

	Tak	Nie, ale mam zamiar to zrobić	Nie	Liczba osób
Ogółem	11	15	74	1198
Płeć				
Mężczyźni	11	13	76	568
Kobiety	11	16	73	630
Wiek				
do 24 lat	8	13	79	167
25-34	4	11	85	212
35-44	13	14	74	241
45-54	15	15	71	236
55-64	12	20	69	152
65 lat i więcej	15	16	69	190
Miejsce zamieszkania				
Wieś	8	13	79	444
Miasto do 20 tys.	8	19	73	140
od 21 do 100 tys.	16	15	69	239
101-500 tys.	13	13	74	244
501 tys. i więcej mieszk.	12	20	68	130
Region				
Północny	9	16	75	123
Zachodni	14	13	72	135
Środkowozachodni	9	14	76	200
Środkowy	13	13	74	231
Wschodni	11	19	70	131
Południowo-wschodni	5	15	80	183
Południowo-zachodni	15	13	72	194
Wykształcenie				
Podstawowe	10	15	75	377
Zasadnicze zawodowe	9	15	76	327
Średnie	14	14	72	390
Wyższe	12	12	76	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	12	11	77	94
Prac.umysł.niż.szczębla	11	14	75	113
Pracownicy fiz.- umysł.	15	14	71	73
Robotnicy wykwalifikowani	14	15	71	139
Robotnicy niewykwalifik.	5	26	68	56
Rolnicy	8	5	86	65
Prywatni przedsiębiorcy	13	19	68	71
Bierni zawodowo				
Renciści	13	26	61	143
Emeryci	11	13	76	210
Uczniowie i studenci	4	12	84	63
Bezrobotni	7	7	86	101
Gospodynie domowe i inni	17	10	73	70
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	8	12	79	133
Sektor państwowy	11	17	73	140
Sektor prywatny	14	16	70	299
Spółdzielczość	9	13	78	24
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	6	19	75	263
201 - 325	12	8	80	223
326 - 449	11	19	70	210
450 - 599	17	12	71	172
Powyżej 599 zł	14	17	69	192
Ocena własnych war. mater.				
Złe	10	14	75	322
Średnie	13	14	74	545
Dobre	9	16	74	329
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	21	22	56	74
Raz w tygodniu	11	15	73	621
Kilka razy w miesiącu	11	13	76	160
Kilka razy w roku	7	15	78	234
W ogóle nie uczestniczy	11	5	84	106
Poglądy polityczne				
Lewica	5	10	86	242
Centrum	8	16	77	334
Prawica	23	18	59	347
Trudno powiedzieć	6	14	80	274